

Informace pro poskytovatele sociálních služeb

Dne 1. 1. 2014 nabývá účinnosti zákon č. 313/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Změny, které se týkají poskytovatelů sociálních služeb, jsou zejména následující:

- dochází ke změně ve stanovení okruhu oprávněných osob (§ 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZSS“):

(2) Sociální služby se při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně poskytují

- a) osobám uvedeným v odstavci 1; podmínka bydliště na území České republiky zde neplatí,
- b) občanovi členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu³⁾ po dobu delší než 3 měsíce,
- c) rodinnému příslušníkovi občana členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu³⁾ po dobu delší než 3 měsíce.

(3) Sociální služby uvedené v § 57, 59 až 63 a 69 se při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně poskytují také osobě, která není uvedena v odstavci 2, pokud oprávněně pobývá na území České republiky podle zvláštního právního předpisu³⁾. Sociální služby uvedené v § 37, 57, 60 a 69 se poskytují také osobě, která je obětí trestného činu obchodování s lidmi nebo trestného činu zavlčení⁴⁸⁾.

- ve výčtu základních činností při poskytování sociálních služeb (viz § 35 ZSS) dochází k upřesnění, že je poskytovatel vždy povinen zajistit „základní sociální poradenství“ (oproti původně obecně nastavenému „sociálnímu poradenství“, které dle ustanovení § 37 zahrnovalo jak poradenství základní, tak odborné) – spolu s touto změnou je pak terminologicky sladěn i obsah § 37 odst. 2 ZSS;
- výčet subjektů poskytujících odborné sociální poradenství je doplněn o speciální lůžková zdravotnická zařízení hospicového typu (viz § 37 odst. 3 ZSS);
- půjčovna kompenzačních pomůcek již nebude zákonem požadovanou součástí odborného sociálního poradenství (původně § 37 odst. 3 ZSS);
- do základních činností chráněného bydlení (viz § 51 odst. 2 ZSS) je doplněna pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, která je nedílnou součástí tohoto druhu sociální služby;
- změni podmínky registrace poskytovatele sociálních služeb dle § 79 odst. 1 písm. g) ZSS bylo dáno do souladu s terminologií zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to následujícím způsobem:
podmínkou registrace je dle § 79 odst. 1 písm. g) „skutečnost, že na majetek fyzické nebo právnické osoby, která je žadatelem o registraci, nebyl prohlášen konkurs nebo proti ní nebylo zahájeno insolvenční řízení anebo nebyl insolvenční návrh zamítnut pro nedostatek majetku dlužníka.“
- číslo platebního účtu již nebude povinným údajem na žádosti o registraci a čestné prohlášení o skutečnostech uvedených v § 79 odst. 1 písm. g) ZSS bude vyžadováno pouze u žadatele, na kterého se vztahuje insolvenční zákon (viz § 79 odst. 5 ZSS);
- do povinného obsahu rozhodnutí o registraci bylo doplněno číselné označení sociální služby (identifikátor) a formy poskytování sociálních služeb (viz § 81 odst. 2 ZSS);

- mění se lhůta pro oznamování změn registrujícímu orgánu a upřesňuje objem této povinnosti (viz § 82 odst. 1 a 2 ZSS):

(1) Poskytovatel sociálních služeb je povinen písemně oznámit registrujícímu orgánu změny týkající se údajů obsažených v žádosti o registraci a v dokladech předkládaných s touto žádostí podle § 79 odst. 5, s výjimkou údajů, které jsou náležitostí rozhodnutí o registraci podle § 81 odst. 2, a s výjimkou údaje podle § 79 odst. 5 písm. d) bodu 8. Poskytovatel sociálních služeb je povinen tyto změny oznámit do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém změny nastaly, a doložit tyto změny příslušnými doklady.

(2) O změnách údajů, které jsou náležitostí rozhodnutí o registraci podle § 81 odst. 2, vydává registrující orgán rozhodnutí o změně registrace, a to na základě písemné žádosti poskytovatele sociálních služeb. Žádost o změnu registrace obsahuje údaje, kterých se změny týkají, doložené příslušnými doklady. Poskytování sociální služby v souladu s těmito změnami je možné až po právní moci rozhodnutí o změně registrace.“

Nesplnění povinnosti oznamovat změny údajů dle § 82 odst. 1 ZSS je sankcionována (viz § 107 odst. 2 písm. l) ZSS) – nově je nesplnění této povinnosti klasifikováno jako správní delikt, ze kterého se uloží pokuta do výše 10.000 Kč.

- asistentům sociální péče se stanovuje povinnost poskytovat pomoc osobně a při uzavírání smlouvy o poskytnutí pomoci osobě, která podle lékařského posudku ošetřujícího lékaře není schopna sama jednat a nemá zákonného zástupce, postupovat dle ustanovení § 91 odst. 6 ZSS (viz § 83 odst. 3 ZSS);

Případ, kdy asistent péče neuzavře písemnou smlouvu o poskytnutí pomoci s osobou, již poskytuje pomoc, podle § 83 odst. 3 ZSS, je klasifikován jako přestupek (viz § 106 odst. 3 ZSS), ze kterého lze uložit pokutu do 20.000 Kč.

- registr poskytovatelů sociálních služeb v listinné podobě již nebude obsahovat kopii inspekční zprávy o provedené inspekci a informace o výsledku provedené inspekce bude do registru v elektronické podobě zapisovat krajská pobočka Úřadu práce;
- vykazování údajů dle § 85 odst. 5 ZSS bude nově obsahovat i údaje o počtu osob, u kterých byla použita opatření omezující pohyb osob, a o četnosti jejich použití podle druhů těchto opatření;
- nově se poskytovatelům sociálních služeb stanovuje povinnost sdělit registrujícímu orgánu na základě jeho žádosti zobecněné údaje o počtu osob, kterým poskytuje sociální služby, a o charakteru jejich snížené soběstačnosti a potřebách péče, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení žádosti, pokud registrující orgán neurčí lhůtu delší (viz § 85 odst. 7 ZSS); nesplnění této povinnosti je klasifikováno jako správní delikt (viz § 107 odst. 2 písm. q) ZSS), za který se uloží pokuta do výše 50.000 Kč.
- poskytovatelé sociálních služeb již nebudou povinni zajišťovat dostupnost informací o cílech poskytovaných sociálních služeb (viz nové znění § 88 písm. a) ZSS);
- poskytovatelé sociálních služeb budou v rámci individuálního plánování poskytování sociální služby povinni zapisovat i hodnocení průběhu poskytování sociální služby a jeho výstupy do písemných individuálních záznamů (viz § 88 písm. f) ZSS);
- poskytovatelé sociální služby domovy pro osoby se zdravotním postižením budou povinni přednostně poskytnout sociální službu i dítěti, kterému bylo soudem nařízeno výchovné opatření;
- ruší se povinnost v průběhu kalendářního pololetí hlásit registrujícímu orgánu použití opatření omezující pohyb osob (původně viz § 89 odst. 7 ZSS);
- výčet povinných náležitostí smlouvy o poskytování sociálních služeb byl doplněn o stanovení způsobu vyúčtování úhrady (viz § 91 odst. 2 ZSS);
- zastupování dle § 91 odst. 6) ZSS se rozšiřuje i na poskytnutí pobytových sociálních služeb ve

zdravotnickém zařízení lůžkové péče podle § 52 ZSS;

- nově je upravena povinnost poskytovatelů sociálních služeb sdělovat údaje orgánu sociálně – právní ochrany dětí (viz § 100a ZSS);
- došlo k navýšení pokuty za správní delikt dle § 107 odst. 1 ZSS (poskytování sociálních služeb bez oprávnění k jejich poskytování, tj. bez registrace), a to na 1.000.000 Kč;

pozn. s ohledem na výsledky kontrol plnění registračních podmínek je v této souvislosti třeba připomenout, že správního deliktu se dopustí i právnická nebo podnikající fyzická osoba, která neposkytuje sociální služby v rozsahu stanoveném v rozhodnutí o registraci (viz § 107 odst. 2 ZSS)

- došlo k navýšení pokuty za správní delikt dle § 107 odst. 2 písm. n) ZSS (nesplnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole registračních podmínek ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem), a to na 500.000 Kč;
- nově je jako forma dalšího vzdělávání sociálního pracovníka uznávána i účast na konferencích (viz § 111 odst. 2 písm. e) ZSS), pokud se jedná o akci odborného charakteru, a to v maximálním rozsahu 8 hodin ročně, jejíž program se týká oboru činnosti sociálního pracovníka (viz § 111 odst. 6 ZSS), dokladem je potvrzení vydané organizátorem konference (viz § 111 odst. 8 ZSS);
- nově je jako forma dalšího vzdělávání pracovníka v sociálních službách uznávána i účast na konferencích, pokud se jedná o akci odborného charakteru, a to v maximálním rozsahu 8 hodin ročně, jejíž program se týká oboru činnosti pracovníka v sociálních službách, dokladem je potvrzení vydané organizátorem konference (viz § 116 odst. 9 ZSS);
- jako forma dalšího vzdělávání je uznatelná i účast na školicí akci, která není vzdělávacím zařízením akreditovaným ministerstvem (viz § 111 odst. 5 ZSS);

Přechodná ustanovení

- řízení o registraci zahájena a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle právních předpisů účinných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Jako základní informativní shrnutí zpracoval odbor sociálních věcí Krajského úřadu Ústeckého kraje dne 12. 11. 2013.